

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

X. De necessitate Incarnationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

eam ponit in statu violento, atqui Incarnatio constituit naturam humanam in statu violento, ergo saltem illi non est conveniens. Probatur minor, siquidem per Incarnationem humanitas Christi privatur propria subsistentia, ad quam semper retinet appetitum naturalem. *Respondeo* negando minorem, quia cum humanitas Christi per subsistentiam Verbi multo magis perficiatur, quam per subsistentiam propriam, appetitus quem habet ad subsistendum est perfecte expletus, adeoque nullam violentiam patitur.

Præterea quod Incarnatio fuerit medium valde conveniens ad redimendos homines, ea ratione ostenditur, quia Verbum de facto incarnatum fuit ad redimendum genus humanum, ergo Incarnatio fuit medium valde conveniens ad talem finem.

Antecedens supponitur ex infra dicendis, sequela inde patet, quia maximam Deo, & sapientiæ illius infinitæ irrogaret injuriam, qui diceret eum nescire aptare media convenientia, ad assequendum finem aliquem sibi propositum. Denique quod Incarnatio tempore convenienti sit facta, constat ex S. Tho. *quæst. cit. art. 5. & 6.* quæ loca videnda sunt.

CAPUT X.

De necessitate Incarnationis.

RESOLUTIO I. *Non fuit necessaria Incarnatio ex hypothese creationis mundi, vel peccati, vel redemptionis ab illo, etiam ex rigore justitiæ, sed ut redemptio hominum fieret convenientiori modo*] PRIMA PARS PROBATUR, quia Incarnatio est opus Dei liberum, non minus quam mundi creatio, neque ullam habet connexionem cum illa, præsertim quia est opus maximè supernaturale, atque adeo longè excedens exigentiam naturalem rerum creaturarum, quare ex eo quod Deus se determinaverit ad creaturam hoc universum, nulla ratio fingi potest, cur etiam

etiam se determinare debuerit ad opus Incarnationis efficiendum.

Secunda pars suadetur. Nam etsi homo peccaverit, poterat Deus, cum sit maximè potens, & libet ad extra, neque ab illo satisfactionem exigere, neque ei peccatum condonare, sicque eum sine remedio relinquere, sicut reliquit Angelos, juxta illud *Sapientie 12.* Quis tibi imputabit, si perierint nationes, quas tu fecisti: id est, etsi illas sine remedio deseras.

Dices, impossibile est quod indecentia aliqua in Deum cadat, qualis esset si omnes homines sine remedio relictii essent. *Respondet,* nullam posse reperiri in operibus Dei indecentiam positivam, quæ scilicet sit contraria honestati, & decentiæ alicujus virtutis; posse tamen negativam, quatenus potest fieri ut non habeant omnem perfectionem possibilem.

Tertia pars ostenditur, quia poterat Deus aliter quàm per Incarnationem, liberare hominem a peccato, nimirum aut omnino gratis condonando illi injuriã, non exigendo ullum actum pœnitentiæ, ex parte illius, aut exigendo ab illo aliquem actum pœnitentiæ quo ipsius justitiæ modo possibili satisfaceret. Imò etsi vellet Deus hominem liberare a peccato, ex rigore justitiæ, non erat necessaria Incarnatio, quia si Verbum assumpsisset naturam Angelicam, potuisset in ea perfectè satisfacere per actus amoris, aliosque similes eò quòd tales actus, ob dignitatem personæ, fuissent valoris infiniti. Supposito tamen quòd Verbum nollet naturam Angelicam assumere, Incarnatio erat absolutè necessaria, ad redimendos homines de rigore justitiæ.

Quarta pars probatur. Nam ex eo quòd Verbum sit Incarnatum pro nobis, imprimis fides nostra certior redditur, spes magis erigitur, charitas erga Deum magis accenditur, efficacius ad bene operandū movemur, ac denique plenius divinitatem participamus quàm si Verbum sumpsisset naturam Angelicam, invisibilem, in qua nec pati pro nobis potuisset, nec nobiscum

nobiscum

nobiscum visibilibus conversari, ut fecit in natura humana: quare ob hanc, aliasque non paucas rationes, quæ ex Patribus colligi possunt, fit ut Incarnatio fuerit necessaria, ex hypothese quod redemptio hominum facienda esset, modo convenientiori.

RESOLUTIO II. *Opera Christi habebant valorem sufficientem, imò & infinitum ad satisfaciendum pro peccatis hominum, idque ex intrinseca sua dignitate.* **PRIMA PARS PROBATUR**, quia Christus de facto pro peccatis hominum satisfecit, eosque redemit à potestate dæmonis, ut fides docet, & apertè colligitur ex Scriptura *Matth. 20.* Filius hominis venit ministrare & dare animam suam in redemptionem pro multis. *Roman. 3.* Quem proposuit Deus propitiationem, propter remissionem præcedentium delictorum, aliisque locis, ergo opera illius ad talem satisfactionem, & redemptionem erant sufficientia.

Hoc autem ita intellige 1. ut Christus non tantum pro culpa, sed etiam pro pœna omnibus peccatis debita satisfecerit. Propter hanc enim præcipuè causam dicitur, nos eripuisse de potestate tenebrarum, & peccata nostra pertulisse in corpore suo, super lignum, id est, pœnas peccatis nostris debitas. 2. Ut Christus pro omnibus satisfecerit ad sufficientiam, nullus enim est qui omnino careat auxiliis ad salutem necessariis; ea autem tribuuntur ex Christi meritis. Quia tamen ea satisfactio non habet effectum; nisi in prædestinatis, eò quod alii in peccatis moriuntur: ideo Christus pro prædestinatis tantum dicitur satisfecisse, quoad efficaciam.

Secunda pars suadetur. Tum quia ex Paulo ad *Rom. 3.* opera Christi fuerunt digniora ad salvandos homines, quàm peccatum Adæ fuerit sufficiens ad eos perdendos, unde addit, ubi abundavit delictum, superabundasse gratiam. Tum quia Clemens VI. in Extravagante Unigenitus, de poenitentiis & remissionibus docet infinitum esse thesaurum satisfactionum, & meritorum Christi, & unam guttam sanguinis

nis illius fuisse sufficientem, propter unionem ad Verbum, pro redemptione humani generis.

Tertia pars est communis contra Scotum, & quosdam alios qui docent, satisfactionem Christi non fuisse ex se sufficientem, nedum infinitam ad satisfaciendum pro peccatis hominum, sed tantum ex acceptatione divina. Probatur autem, quia etsi opera Christi in se spectata præcisè, quatenus procedebant ab humanitate, essent valoris finiti, neque haberent proportionem cum injuria divina, ut tamen procedebant à supposito Verbi infinite digno, ut sic dignitatem & valorem infinitum participabant: quia scilicet dignitas satisfactionis augetur, juxta dignitatem personæ satisfaciendæ, cum è contra injuria augeri soleat, juxta dignitatem personæ offensæ.

Nota 1. Ut satisfactio sit infinita, satis esse quòd procedat à persona ut infinita, tanquam à principio quod, etsi ab ea non procedat tanquam à principio quo. 2. Satisfactionem Christi esse simpliciter infinitam, etsi peccatum erga Deum simpliciter infinitum non sit ex infra dicendis: quia persona multò magis communicat suam dignitatem, & qualitatem actioni quæ ab illa fit, quàm actioni quæ circa illam fit. 3. Satisfactiones Christi esse inæquales secundum se, æquales vero ut procedunt à persona Verbi.

RESOLUTIO III. *Valor infinitus operum Christi merito referri debet in Verbum, ut sustentans humanitatem tanquam suppositum illius, & per eam operans.] PROBATUR 1. ex Patribus, qui valorem operum Christi ad nos salvandos, ex eo sumunt, quod Verbum ipsum agebat, patiebatur, se offerebat Patri, &c. At hæc illi propriè competebant, quatenus erat suppositum humanitatis; sic enim constituebat cum illa unicum operans, offerens, & patiens; sicut fit in aliis suppositis, respectu naturæ quam sustentant.*

Probatur 2. ratione, nam negari non potest quin juxta moralem æstimationem, actiones suam pretium,

tium, & valorem desumant à dignitate personæ operantis. Ille enim est sensus communissimus omnium hominum, quem planè evertunt qui oppositum sentiunt. Cùm ergo ex illo capite operationes Christi valorem infinitum sumere potuerint, propter infinitam dignitatem personæ operantis, frustra agunt qui docent, totum valorem accipiendum esse à persona Verbi, qua parte tantum erat forma sanctificans humanitatem.

Dices 1. Ex hypothesi impossibili quòd Verbum sustentaret humanitatem, & tamen eam non sanctificaret; illius operationes nullius essent valoris; ergo valor infinitus quem de facto habent, non à sustentatione, sed à sanctificatione sumendus est. Verùm id non sequitur, quia ut Verbum actu non elever operationem aliquam, ad valorem quem ex se illi tribuere potest, satis est quod desit aliqua conditio ad meritum necessaria; at talis conditio deest in dicta hypothese, nempe sanctitas ipsius naturæ proximè operantis.

Dices 2. Si valor operis cresceret in Christo, juxta dignitatem personæ operantis, sequeretur à pari idè opus, eò ipso magis esse meritorium, quò fieret ab homine in majori gratia constituto; consequens autem est absurdum, quia aliàs Deus unicuique non retribueret secundum opera ejus.

Respondeo negando minorem, & ad illius probationem dicendum, id non sequi quod infertur, eò quòd cum major gratia hominem in quodam gradu excellentiori constituat, idem præmium, juxta moralem æstimationem, non habet tantam adæquationem cum illo, quantam cum alio qui minori gratia sanctificante præditus est: unde fit, ut Deus hominibus in gratia inæqualibus propter idè opus tribuens præmium inæquale, verè dicatur unicuique tribuere secundum opera ejus, id est, secundum valorem, & æstimationem operis, prout ab eo eliciti.

RESOLUTIO IV. *Satisfactio Christi fuit ex vera, & rigorosa justitia.*] PRIOR PARS PROBATUR ex Scriptura, quæ ait, nos à Christo emptos esse pretio magno, & redemptos, eumque delevisse chirographum quod erat contrarium nobis, ipsumque tulisse de medio, & cruci affixisse, atqui emere aliquid, redimere captivos, delere chirographum, debitum solvendo, aliaque id genus spectant ad justitiam veram, & propriam. Cum ergo intelligantur de Christi satisfactione, negari non potest quin ea fuerit ex vera, & propria justitia, ut etiam Patres ex iisdem locis observant.

Secunda pars ostenditur. Nam illa solet dici justitia rigorosa, quæ est æqualis, ad alterum, quæ fit ex propriis, & aliis indebitis, quæque non ita fundatur in gratia creditoris, ut pars aliqua debiti gratis remittatur. Atqui istæ omnes conditiones sufficienter reperiri possunt in satisfactione Christi, ergo sine incommodo dici potest, eam fuisse ex rigore justitiæ. Minor ostenditur per singulas partes; nam in primis quod Christi satisfactio sit æqualis, imò & superabundans, patet ex *resol. 2.*

Deinde, quod sit ad alterum, probatur, quia Christus ut homo, sibi satisfecit ut Deo, atque adeo toti Trinitati quæ offensa fuerat: quamvis enim Christus ut Deus & homo, non haberet distincta supposita, habebat tamen duas naturas intellectuales & liberas, quibus competebant distincta jura, & dominia in proprias operationes; quare quod offerebat secundum voluntatem unius, poterat acceptare per voluntatem alterius, & ita sibi ipsi satisfacere pro injuria accepta. Quemadmodum Christus ut homo, sibi ut Deo obediebat, & seipsum orabat: etsi ad obediendum alicui, vel eum rogandum, non minùs necessaria sit distinctio suppositi, quàm ad illi satisfacendum.

Nec refert quod inter homines, justitia sit ad alterum distinctum supposito; hoc enim non fit præcisè,

quia distincta sunt supposita, sed quia singula habent naturas distinctas, & dominia distincta, ut vel ex eo patet; quia iustitia non habet locum, quando jura distincta non sunt, ut inter patrem, & filium non emancipatum, esto distincta sint supposita.

Rursum, quòd sit ex propriis, probatur, quia Christus ut homo; habebat verum & proprium dominium in suos actus; nec refert quòd tales actus essent etiam sub dominio Dei, hoc enim dominium est generale, & alterius rationis; quare non impedit quominus vera iustitia inter Deum, & Christum intercedere possit, ut vel ex eo patet; quia aliàs cum Deus sit rerum omnium Dominus, iustitia commutativa non posset habere locum inter ipsos homines.

Præterea quòd sit ex aliàs indebitis, probatur, quia etsi posset Deus exigere aliunde à Christo, satisfactiones omnes quas ei obtulit, non tamen de facto eas sic exegit, quare potuit Christus per illas Deo ex iustitia satisfacere pro peccato hominum. Quem admodum potest servus exhibendo signa honoris satisfacere suo Domino pro injuria ei illata, quam diu Dominus ejusmodi signa aliunde ab eo non exigit.

Denique, quòd in satisfactione Christi pars aliqui debiti gratis remissa non sit, hinc perspicuum est, quia illius satisfactio, non modo fuit æqualis debito, sed etiam superabundans, ut constat ex supradictis. Quare ex eo etiam capite fuit de rigore iustitiæ, etsi inter homines oppositum contingat, quando creditor unam partem debiti gratis remittit & aliam pro totali solutione acceptat.

Nota, quòd etsi absolute, & citra omnem conventionem, satisfactio fieri debeat à persona qua offendit, si tamen creditor contentus sit satisfactione ab alio oblata, tam perfecta & rigorosa erit satisfactio, quàm si fieret ab ipso offendente; quia qui se offert illius personam sustinet, quod secundum moralem æstimationem perinde est, ac si ipsemet satisfaceret.

unde

unde dicitur Christus factus in similitudinem carnis peccati, seu peccatoris, ut omnes salvaret.

RESOLUTIO V. *Non potuit purus homo condignè satisfacere pro peccatis hominum.*] EST CERTA apud Theologos cū evidenter sumatur ex Patribus Græcis, & Latinis, qui vulgò docent necessariam fuisse Verbi Incarnationem ad redimendos homines, nimirum ad æqualitatem, & ex perfecta justitia; eum solum qui erat Deus, potuisse nos perfectè à peccatis liberare, & similia; ex quibus manifestè colligitur, non potuisse purum hominem aut quamcunque aïam creaturam offerre satisfactionem condignam, & ad æqualitatem pro peccatis hominum.

Ratio communior, & probabilior est, quia etsi malitia peccati simpliciter sit finita, ut ex ipsa distinctione specifica, & inæqualitate peccatorum satis colligi potest, & latius dicitur in Idea Theologiæ Moralis, ea tamen tanta est, ut dignitas satisfactionis à pura creatura exhibitæ, ei moraliter adæquari non possit. Cùm enim Deus infinitis partibus dignitatem cuiusvis creaturæ superet, multò magis secundum moralem æstimationem, censetur ille contemni, per opus ipsius legi contrarium, quàm censetur honorari per quantumvis eximiam satisfactionem, ei à pura creatura oblatam. Siquidem gravitas offensæ ex una parte spectari solet, secundum dignitatem illius qui offenditur, supra offendentem; dignitas verò satisfactionis ex alia, à persona satisfaciente sumitur: quare cùm nulla sit proportio inter puram creaturam, & Deum, hinc fit eam non posse illi offerri satisfactionem æquivalentem pro culpa, etsi alioqui finita quoad malitiam.

Dices, si peccatum simpliciter finitum est, cur non poterit pro eo homo adæquatè satisfacere, saltem obsequiorum multitudine, excellentia, & dignitate?
Respondeo, quia cùm satisfactio sit ordinis inferioris, per eam sufficienter compensari non potest offensæ, quæ spectat essentialiter ad ordinem superiorem.

Instabis, res physicè superiores, plerumque cōpensantur per inferiores, verbi causa, aurum per argentum, ergo quod offensa sit in altiori ordine, id non sufficit ut per satisfactionem ab homine oblatam, compensari non possit. *Verum* negatur paritas, quia etsi aurum, & argentum physicè sint diuersi ordinis, moraliter tamen, seu quoad usus humanos sunt semper ejusdem ordinis. At offensa in morali aestimatione, sumit suum valorem à persona, quæ offenditur, & satisfactio vice versa à persona satisfaciente; quæ semper infinitè vilis est respectu Dei, adeoque omnino improporcionata, ut ei condignè satisfaciatur.

Dices 2. Potest homo justus de potentia extraordinaria, mereri alteri de condigno gratiam, ergo & cōdignè pro illius peccato satisfacere. *Non sequitur*, quia etsi reperiatur proportio inter opus justæ gratia ortum, & gratiam, non tamen inter illius satisfactionem, & injuriam; eò quod idem opus spectatum ut satisfactorium, jam decrescit juxta vilitatem personæ satisfacientis, ut dictum est.

RESOLUTIO VI. *Non potest homo satisfacere Deo ad æqualitatem, pro peccato mortali proprio in quo versatur.*] EST COMMUNIS & certa, quia aliàs non fuisset necessaria Incarnatio ad perfectam hominum redemptionem, quisque enim pro se potuisset satisfacere. Est autem difficultas in assignanda ratione talis impotentia. Nonnulli sic argumentantur. Non potest illa satisfactio esse perfecta, in qua non potest non intervenire, ejus, cui satisficit liberalis & gratuita condonatio, qua partem debiti remittit; atqui talis est satisfactio hominis, pro suo peccato mortali satisfacientis, ille enim satisfacere nequit, nisi per aliquem actum supernaturalem ex gratia elicitem; atque adeò nisi ipsi gratis remittatur debitum carenti in perpetuum omni auxilio gratiæ, quod per peccatum contraxit.

Verum hæc ratio facilè rejicitur: quia ex ea sequeretur, satisfactionem Christi non fuisse æqualem, eò quod

ed quòd homo merebatur privari in æternum, non modo auxiliis gratiæ, sed etiam redemptore; hoc autem debitum fuit hominibus gratis remissum, antecederet ad satisfactionem Christi. Deinde si hæc ratio valeret, sequeretur posse hominem saltem ex gratiæ auxilio, perfectè se liberare à tota peccati macula, sicque non fuisset necessaria Incarnatio ad hominem redimendum ab ipso peccato, quod certè non debet admitti.

Melius ergò hujus impotentia ratio ex præcedenti resolutione sumi potest. Nam si homo justus non potest pro peccatis aliorum condignè satisfacere, multò minus poterit peccator pro se satisfactionem æquivalentem offerre, quia cum sit Deo exosus, ejus satisfactio non tam apta est ad eum placandum, quam satisfactio ipsi à justo oblata.

Adde quòd si posset peccator dicto modo satisfacere, hoc fieret per actum amoris Dei, vel contritionis, quatenus aliqui existimant hos actus habere ex se vim formaliter expellendi peccata, sine nova condonatione, vel acceptance ex parte Dei; at ejusmodi suppositionem falsam esse constabit ex lib. 4. ubi ostendemus contritionem, vel amorem Dei actuale non esse formam sanctificantem, & peccata expellentem, sed tantum dispositionem ad talem formam.

Dices, ille satisfacit ex justitia, qui reddit quantum potest, at homo per actum contritionis, vel amoris Dei super omnia reddit quantum potest ergo, &c. *Respondeo* satisfactionem illam esse ex justitia quadam imperfecta, quatenus debitor non obligatur sub peccato amplius solvere, non autem ex justitia perfecta, quia semper manet antiqua obligatio solvendi reliquum, quando vires tulerint.

* *

*